

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bistei Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ /1118 Budapest, Budaörsi út 141-145./ alperes ellen növényvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2009. január 14. napján kelt 14.K.22.468/2008/7. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 14.K.22.468/2008/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat munkatársa 2006. március 8. napján a felperesi vállalkozó telephelyén növényvédelmi vizsgálatot végzett, amely kiterjedt a növényvédő szerek tárolásának, raktározásának körülményeire, és ezek nyilvántartására.

Az ellenőrzésről jegyzőkönyv készült, amelyben rögzítésre került, hogy a felperes az ellenőrzött növényvédő szerek vásárlási bizonylatait bemutatta; a bemutatott számlák azt igazolták, hogy a felperes III. és II. forgalmi kategóriájú növényvédő szereket használt.

Az elsőfokú hatóság a 2006. július 20. napján kelt 331/1-05/2006. számú határozatával a felperest a növényvédelmi tevékenységre vonatkozó jogszabályok megsértése miatt 50.000 Ft növényvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat ellen a felperes fellebbezett, amelynek elbírálása során a másodfokú hatóság a 2006. augusztus 21. napján kelt 331/1-

05/2006. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet terjesztett elő a határozatok felülvizsgálata iránt. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 2007. szeptember 17. napján kelt K.20.912/2007/6. számú ítéletével az alperes határozatát - az első fokú határozatra kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

A bíróság ítéletének indokolása szerint a hatóság a tényfeltárási kötelezettségének nem tett eleget, és a mérlegelési jogkörben hozott döntése nem tükrözi a bizonyítékok mérlegelésének okszerűségét.

A megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság kiegészítő bizonyítási eljárást folytatott le, majd a 2008. május 20. napján kelt 14.2/604-05/2008. számú határozatával a növényvédelmi tevékenységre vonatkozó jogszabályok megsértése miatt a felperest 400.000 Ft növényvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A felperes fellebbezett, az alperes a 2008. július 11. napján kelt 02.5/2031/2/2008. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta, az indokolási részt - a bírság mértékére tekintettel - kiegészítette, egyebekben az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint a kft. vonatkozásában a megismételt eljárás során nem bizonyította egyértelműen a hatóság, hogy milyen jellegű munkavégzésre került sor.

Kifogásolta, hogy a tanúmeghallgatáson nem vehetett részt, kérdéseket nem tehetett fel; ezzel a hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 49. §-ában rögzített rendelkezéseket megsértette, továbbá az ügyintézési határidőt is túllépte, valamint a korábbi növényvédelmi bírság nyolcszorosát szabta ki.

Hivatkozott arra a felperes, hogy a másodfokú hatóság a határozat rendelkező részében - az irányadó eljárási törvény rendelkezéseit figyelmen kívül hagyva - értelmezhetetlen döntést hozott. Utalt e körben a Ket. 105. § /1/ bekezdésében foglaltakra, valamint a Ket. 123. § /1/ bekezdésére.

Álláspontja szerint a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény /a továbbiakban: Nvt./ 60. § /5/ bekezdése alapján a bírság kiszabásának nincs helye, ugyanis a növényvédelmi bírság kiszabására okot adó cselekménynek a növényvédelmi hatóság tudomására jutásától számított egy év már eltelt, a helyszíni ellenőrzés 2006. március 8. napján történt (szubjektív határidő),

de esetében már a cselekmény esetleges elkövetésétől számított három év is eltelt (objektív határidő).

A megyei bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt.

Ítéletének indokolásában az Nvt. 31. § /1/ bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy e törvényi rendelkezés alapján - III. forgalmi kategóriába sorolt növényvédő szerek vásárlását, felhasználását kivéve - saját célra történő tevékenység, illetőleg szolgáltatás végzéséhez a növényvédő szer kategóriájától függő, felsőfokú vagy középfokú növényvédelmi szakképesítés szükséges.

Az eljárás során a felperes maga sem vonta kétségbe, hogy sem középfokú, sem felsőfokú szakképesítéssel nem rendelkezik, csak házastársának van középfokú szakképesítése.

Az ellenőrzés alkalmával felvett jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy saját maga részére végez növényvédelmi munkát, szolgáltatóként saját traktorával - mint traktoros és kijuttató - vesz részt a munkában.

Az ellenőrzés során az is megállapításra került, hogy a felperes III. és II. forgalmi kategóriájú szereket használt.

Az idézet jogszabályi rendelkezés alapján megállapítható, hogy a III. kategóriájú szerek saját célú felhasználása megengedett, azonban a II. forgalmi kategóriájú növényvédő szer saját célra sem használható fel szakképesítés nélkül.

Tekintettel arra, hogy a felperes házastársa rendelkezik szakképesítéssel, vallomása szerint a növényvédő szerek vásárlását, kijuttatását ő végzi, így a saját célú felhasználás tekintetében a felperes vonatkozásában jogsértés nem állapítható meg; ezt a hatóság határozatában mellőzte.

Rámutatott arra a megyei bíróság, hogy a felperes első alkalommal történt előadásakor úgy nyilatkozott, hogy saját traktorával növényvédelmi szer kijuttatását - szolgáltatásként - más részére elvégzi. Itt említette a Kft-t, és a kft. képviselője által becsatolt számlák, valamint K. S. tanúvallomása alapján egyértelműen megállapítható, hogy a növényvédelmi szerrel szolgáltatást végzett, melyre szakképesítés hiányában nem volt jogosult; ezzel megsértette a növényvédő szer felhasználására vonatkozó jogszabályi előírásokat.

A megyei bíróság az Nvt. 60. § /1/ bekezdés d/ pontjára és a 187/2006. /IX. 5./ Kormányrendelet 1. § /1/ és /2/ bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a Kormányrendelet mellékletének 4.4 pontja engedélyköteles termék engedély nélkül, vagy engedélytől eltérő felhasználása esetén a bírság mértékét 100.000 - 1.000.000 Ft-ban határozza meg.

Figyelemmel arra, hogy a felperes az engedélyköteles termék felhasználásának törvényi tényállását megvalósította, így helytállón került sor a hatóság részéről bírság kiszabására.

Rögzítette a megyei bíróság, hogy az elsőfokú hatóság a döntés meghozatalakor a bírság összegének meghatározása tekintetében a Kormányrendelet 1. § /2/ bekezdésében megjelölt szempontok szerinti indokolási kötelezettségét elmulasztotta, melyre tekintettel az alperes - mint másodfokú szerv - a teljes körű felülvizsgálat lehetőségével élve az elsőfokú határozatot - az indokolás tekintetében - kiegészítette; a megyei bíróság álláspontja szerint erre a Ket. 104. § /3/ bekezdése alapján jogosult volt. Rámutatott, hogy az elsőfokú döntés - érdemét tekintve - helybenhagyásra került, mivel az elsőfokú hatóság által kiszabott növényvédelmi bírság jogalapját, illetőleg összegét a másodfokú határozat nem érintette, azonban - az indokolási rész tekintetében - a részben hiányos elsőfokú döntés kiegészítésére került sor.

Tévesnek értékelte a megyei bíróság a felperes azon érvelését, hogy itt a Ket. 123. §-a szerinti kiegészítésről lenne szó, mivel a hatóság nem saját határozatát egészítette ki.

A felperesnek a tanúmeghallgatásról való értesítésének elmaradását a megyei bíróság nem tekintette olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az ügy érdemére kihatott volna; különös tekintettel arra, hogy a tanú kihallgatásáról és a vallomásában rögzítettekről a felperes az elsőfokú határozatból értesült, továbbá irat-betekintési jogával is élhetett volna.

Az Nvt. 60. § /5/ bekezdésére hivatkozással megállapította a megyei bíróság a közigazgatási iratokból, hogy a felperes a növényvédelmi szolgáltatást 2005. évben végezte a Kft. részére, a becsatolt számlák szerint 2005. május 14. és 2005. augusztus 12. között; ezért a 2005. május 14-i első elkövetést követően, a 2006. március 8. napján tartott ellenőrzés során való tudomásszerzést követően - egy évben belül - 2006. július 20-án hozta meg az elsőfokú hatóság döntését, amellyel a felperest növényvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A megyei bíróság álláspontja szerint - függetlenül attól, hogy 2006. július 20-án kelt határozat hatályon kívül helyezésre került, a hatóság a tudomásra jutástól számított egy éven belül döntést hozott.

Ezen kívül kifejtette azt is, hogy a legkorábbi - 2005. május 14-i - időponthoz képest 2008. május 20. napján a megismételt eljárásban az elsőfokú hatóság meghozta határozatát. Amennyiben a felperes ezen május 14-i számlakibocsátáshoz kapcsolódó tevékenységét bírságolás szempontjából nem venné figyelembe, az azt követően 2005. május 27-től 2005. augusztus 12-ig kiállított számlák alapján a három éves határidőn belül került sor a bírság kiszabására, így -

a bíróság álláspontja szerint - a felperes ezen hivatkozása sem foghatott helyt.

Utalt arra is a megyei bíróság, hogy a mérlegelési jogkörben hozott határozat felülvizsgálatát a Pp. 339/B. §-ában foglaltak szerint végezte el.

Az alperesi határozat az indokolás tekintetében kiegészítette az elsőfokú döntést, figyelembe vette a növényvédelmi bírság mértékéről szóló 187/2006. /IX. 5./ Kormányrendelet 1. § /2/ bekezdésében írt szempontokat, súlyosbító, enyhítő körülményeket. A tényállás feltárása teljes körűen megtörtént, megállapítható, hogy a hatóság - a másodfokú határozattal kiegészített indokolást alapul véve - a jogszabályoknak megfelelően hozta meg döntését, így jogszabálysértés nem történt.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta, azzal, hogy kérte az eljárás megszüntetését, az irányadó anyagi jogszabályban megállapított határidőre tekintettel.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az Nvt. 60. § /5/ bekezdését. A bírság kiszabására okot adó körülmény 2005. évben történt, az első határozat meghozatalakor, 2006. július 20-án vélelmezhetően fennállt a hatóság tudomására jutásától számított egy év, de a rendelkezés második fordulatában előírt határidő - azaz a cselekmény elkövetésétől számított három év - már az új eljárás során hozott elsőfokú közigazgatási határozat meghozatalakor eltelt; így ekkor már csak az eljárás megszüntetésének lett volna helye.

Az anyagi jogszabályt megsértette tehát a megyei bíróság, amikor a határidőre tekintettel a pert nem szüntette meg.

Megítélése szerint az új eljárás során elkövetett eljárásjogi jogszabálysértés kihatott az ügy érdemére, így az alperesi határozat hatályon kívül helyezésének lett volna helye.

Az ügyre irányadó eljárási jogszabály szerint az elsőfokú hatóságnak arra vonatkozóan bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia, hogy a vizsgálat időpontjában nem volt permetezési napló, vagy éppen arra a körülményre, hogy az nem volt naprakészen vezetve. Önmagában csak a hatóság véleményére alapozottan, bizonyítékok nélkül, nem lehet jogszerűen növényvédelmi bírságot kiszabni.

Továbbra is kifogásolta, hogy a tanúmeghallgatáson nem vehetett részt, és kérdéseket nem tehetett fel. Álláspontja szerint a megyei bíróság ezen eljárási jogszabálysértéssel kapcsolatos okfejtése sérti a formális logika szabályait is, ugyanis miért élt volna az irat-betekintési jogával, ha nem volt arról tudomása, hogy meghallgatását követően az eljáró hatóság további olyan eljárási

cselekményeket végez, amelyre alapozottan hozza meg döntését, vagyis állapítja meg a tényállást. Kifogásolta a felperes a megyei bíróságnak a Ket. 123. §-ával kapcsolatos állásfoglalását is.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte; ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság a tényállás megállapítására vonatkozó ezen kötelezettségének maradéktalanul, és a Pp-ben rögzített módon eleget tett, a felperes ezzel kapcsolatos felülvizsgálati kérelembeli kifogásai minden alapot nélkülöznek.

Az Nvt. 60. § /5/ bekezdésének alkalmazási körében rámutat arra a Legfelsőbb Bíróság, hogy a növényvédelmi hatóság 2006. március 8. napján végzett vizsgálatot a felperes telephelyén; ekkor rögzítette ellenőrzési jegyzőkönyvében a tapasztalt hiányosságokat.

A vizsgálatot követően az elsőfokú határozatot 2006. július 20. napján hozta meg, amelyet a másodfokú hatóság is helybenhagyott;

azonban a bíróság a felperes keresetének helyt adva hatályon kívül helyezte azt, és a növényvédelmi hatóságot új eljárásra kötelezte. Ezen megismételt új eljárás során, 2008. május 20. napján született döntés.

A bíróság kiszabására az Nvt. 60. § /5/ bekezdésében meghatározott egy éves határidőn belül került tehát sor, az alperesi hatóság semmiféle eljárási jogszabálysértést nem követett el.

Helyesen hivatkozott arra a megyei bíróság, hogy a másodfokú hatóság a fellebbezés elbírálásakor, másodfokú eljárása során, teljes körű felülvizsgálatot végez az elsőfokú eljárást és az ott meghozott határozatot illetően. Így határozatában - a szóhasználatától függetlenül - az elsőfokú határozat indokolási részét is kiegészítheti, tovább részletezheti, sőt, meg is változtathatja; ennek során az alperesi hatóság sem a Ket. 104. §-ában, sem 105. §-ában foglaltakat nem sértette meg.

A Legfelsőbb Bíróság a perben rendelkezésre állt iratanyag alapján megállapította, hogy a megismételt eljárás során az alperesi hatóság a Ket. 111. § /3/ bekezdése követelményei szerint járt el, a korábbi bírósági ítéletben előírtak szerint folytatta le a megismételt eljárást, részletes és kiterjedt bizonyítási eljárást követően hozta meg döntését; a felperes erre történő hivatkozása is megalapozatlannak tekinthető.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 31. számú állásfoglalása értelmében eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az eljárási jogszabálysértés jelentős, a döntés érdemére is kihat, és a bírósági eljárásban nem orvosolható.

Osztotta a Legfelsőbb Bíróság a megyei bíróság ezzel kapcsolatos álláspontját, miszerint a tanúmeghallgatásról való értesítés hiánya nem minősül olyan súlyú - az ügy érdemére kiható - eljárási jogszabálysértésnek, amely a perben felülvizsgált alperesi határozat hatályon kívül helyezését eredményezhette volna; különös tekintettel arra, hogy a tanúvallomásban foglaltakat a felperes már a közigazgatási eljárás során is megismerhette.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak rendelkeznie nem kellett.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a Pp. 270. §

/1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdésének megfelelően, a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2010. január 27.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Kozma György sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő